

DOMOLJUB.

Slovenskemu ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja kot priloga „SLOVENCU“ vsak prvi in tretji četrtek meseca. Ako je ta dan praznik, izide „DOMOLJUB“ dan poprej. Cena mu je 80 kr. za celo leto; 40 kr. za pol leta. Naročniki „Slovenca“ ga dobivajo zastónj. — Spisi in dopisi naj se pošiljajo: Uredniku „DOMOLJUBA“ Ljubljana Trnovo; naročnina in inserati pa opravištvu v semeniških ulicah št. 2. — Naznanilo stane 8 kr. za dvostopno petit-vrsto, če se tiska enkrat; 12 kr., če se tiska dvakrat, in 15 kr., če se tiska trikrat. Večkratno tiskanje je še veliko ceneje.

Štev. II.

V Ljubljani, 6. junija 1889.

Letnik II.

P. n. volilec kmečkih občin loško-kranjsko-tržiškega okraja!

Vplivni možje: duhovniki, župani in srenjski svetovalci občin: *Staraloka, Selca, Železniki, Sorica, Predoslje, Predvor, Cerklje, Smednik, Mavčice* so se pismeno izrekli centralnemu volilnemu odboru v Ljubljano, da bodo sami ali njih volilci volili podpisanega v deželni zbor namestu odstopivšega gosp. Bl. Moharja.

Ustno so podpisanemu obljubili podporo nekateri gospodje v Šenčurji, v Šmartnem, v Naklem, v Javorjah, v Kovorji itd.

Na podlagi teh izjav je podpisan naznanil centralnemu volilnemu odboru, da kandiduje v tem okraju, zanašajoč se na volilce, da se vsi **kakor mož-beseda snidejo v Kranju dné 4. julija.**

LJUBLJANA, dné 5. junija 1889.

Andrej Kalan,
urednik „Domoljuba“.

Volitve v deželni zbor.

Približale so se volitve v deželni zbor; 4. julija volijo kmečke občine, 8. julija mesta in trgi in 12. julija veliki posestniki. Veljaven volilni red je, da meščani in veliki posestniki volijo neposredno vsak sam; prebivalci kmečkih občin pa volijo po svojih zastopnikih ali volilnih možeh. Na vsakih petsto občanov pride eden volilni mož. Volitve teh volilnih mož so se že pričele začetkom tega tedna. Stvar je torej nujna in važna, zato treba, da o njej besedo spregovorimo.

Odkar je pri nas v Avstriji cesar izročil podložnim narodom pravico, da smejo v deželne zbore in v državni zbor pošiljati svoje poslance, ki sodelujejo pri sklepanju postav, veljavnih za državo ali deželo, od tedaj imajo podložni ne-le pravico, ampak sveto dolžnost, da se vdeležujejo volitev. Zakaj, kakoršni so poslanci, take so večidel postave. Pri volitvah torej roke križem držati in o slabih postavah tožiti, to ne gre, to ni dostojno državljanov, ki so

si svesti svojih dolžnosti. — Kdor to pomni, lahko bo razumel, zakaj da so zbrani katoliki na Dunajskem shodu s toliko odločnostjo povdarjali, da imajo katoliki ne le pravico, ampak sveto dolžnost, da gredó k volitvam.

Kako je torej z volitvami na Kranjskem? — Pred nekaj leti je bil tu pri nas vselej pri volitvah hud boj med Slovenci in nemškutarji, sedaj hvala Bogu tega ni več, štirje ljudje se vendar ne morejo ustavljati 96 ljudem in v taki razmeri je število Slovencev in Nemcev na Kranjskem. Toda mi nismo samo Slovenci, mi smo tudi katoličani in mi nečemo spoznavati svoje vere le doma za pečjo, ne le v farni cerkvi, mi nismo zadovoljni, da bi se po veri živelo in delalo le v majhnih družinah, ampak tudi v velikih: v občinah, v deželah, v državi. In zato treba ob volitvi gledati, da se izvolijo možje, ki so odločni katoliki in odločni Slovenci, ker le taki so pravi zastopniki našega katoliškega, slovenskega

naroda, le taki bodo tudi vestni in varčni gospodarji deželnega premoženja. Po vseh deželah si stojé nasproti verni in brezverci, ali kakor pravimo konservativci in liberalci; tako je tudi pri nas; tega se lahko prepriča vsakdo, kedor je prebiral „Slovenski Narod“ zadnjih 15 let; posebno zopet zadnje dve leti. Tudi sedaj je „Narod“ začel s kolom volilno gibanje ter jel kakor divji udrihati po občespoštovanih možeh, poročal neresnične stvari, samo zato, da bi jih spravil ob veljavo pri volilcih. Posebno grdo in brezobzirno je napadal g. Povšeta, katerega

so mnogi veljavni možje določili za kandidata v ljubljanski okolici. Ko bi gosp. Hribar nič drugega proti sebi ne imel, že to, da ne izjavi, da se ne strinja s takim pouličnim rogoviljenjem, je vzroka dovolj, da ga okolica ljubljanska ne voli v deželni zbor. Po drugih krajih ostanejo večinoma stari poslanci; le v nekaterih se oglašajo novi, ker so prejšnji ali odstopili ali si izvolili druge volilne okraje. — Volilci naj pazijo, da izvolijo vredne in zanesljive može v deželni zbor.

Kaj je novega po svetu?

Predno so se *državni poslanci* razšli meseca maja, odgovoril je minister grof Taaffe na vprašanje Karnerijevo, zakaj namreč vlada dovoli, da katoliki s svojimi izjavami za papežovo prostost v nevarnost stavljajo prijateljsko zavezo med avstrijsko in laško vlado. Brezverec Karneri je mislil, da bo naša vlada katolikom kar prepovedala prosto izjavljati, kaj kakor katoličani želé. Tega vlada ni storila, ker je minister povdarjal, da imajo vsi državljani, torej tudi katoliki, pravico, da povedó svetu svoje misli; vendar pa katoliki z odgovorom ne moremo biti zadovoljni, ker nam nekoliko pojasni, koliko bo treba še sprememb v političkih zadevah, predno se rimsko vprašanje reši, kakor zahteva pravica in pa čast rimske stolice. — *Dunajski združeni kristijani* so posebno hud trn judom in liberalcem; zelo so jim neljubi od zadnjih volitev, ker so si pri

volitvah v mestni zbor dunajski in v okrajne odbore pridobili veliko novih poslancev. Da bi judje kristijanom tla izpodkopali na Dunaji, lažejo med svet, češ zaradi rogoviljenja združenih kristijanov letos ne bo kupčevalcev na veliki somenj, kjer določijo cene žitu. Kristijani so hoteli sklicati velik shod, kjer bi ljudem pojasnili, da je vse to neresnično, a shod je prepovedala gosposka. Kakor se iz tega vidi, imajo judje na Dunaju še mogočne in bogate strice, torej čakajo združenih kristijanov še hudi boji, preden si osvoje našo cesarsko prestolnico, da postane zopet krščanska. — Naša presvetla *cesarica* in nje hči *Valertja* sta bile v veliki nevarnosti. Dne 22. maja sta se namreč peljale po železnici proti Dunaju in vlak se je ponesrečil; pa v veliko veselje se ni nobenemu nič hudega zgodilo; cesar je precej prihitel daleč nasproti cesarici, ko

Listek.

Zvest do smrti.

Minolo je kakih 25 let, odkar je katolišk župnik Kobilovič v Oratovem, v mali občini blizo velikega ruskega mesta Kijeva, stopil zvečer v mraku iz hiše zaviti v širok plašč.

„Kam pa še nocoj, gospod?“ vpraša ga stara njegova postrežnica; „da saj vem povedati, ako kdo pride in vpraša za vas.“

„Pridem kmalu nazaj“, odgovori še precej mladi duhoven, „ni treba nikomur vedeti, da sem šel od dóma.“ — „Strah naju bo z materjo po noči v tej samoti, vsaj to povejte, kam ste puško položili, ker je ni na navadnem kraju“, govori prestrašena oskrbnica, ker je poznala nevarne tiste kraje.

„Kaj puška? Jo bodete že dobili, jaz je sedaj nimam časa iskati. Z Bogom!“ S temi besedami izgine župnik v gluho noč. Postrežnica se vrne v

sobo k bolni materi župnikovi. „Tako me nekaj skrbi; ne vem, kaj pride. Sama ne vem, kak vzrok vleče danes gospoda pozno v noč z dóma; to mora biti nekaj posebnega.“

„Bo že zopet kje kak umirajoč katolik, ki se boji ruskih razkolnikov in si ne upa po dnevu poslati po duhovna. Saj veš, kako prežé na nas razkolniki in kako nas ovirajo v našem katoliškem življenju. Molive sedaj večerni rožni venec, da se nam gospod srečno vrne domu.“

V tem je župnik prišel do obširnega gojzda: tam ga je v nekem skritem zatišju čakal voz. Urno stopi v voz, ki brzo oddrda skozi gozd. Blizo dve uri se vozi, da pride do svojega namena; v veliko hišo vodi ga pot. Tu se mu pokaže ginljiv prizor. V lepo razsvetljeni sobi, koje okna so pa bila skrbno zagrtna in zadelana, čakala je družina duhovnika, ki naj jim krsti novorojenca, in ki naj prevede njegovo umirajočo mater. Oče družine je bil višji uradnik, katoličan, ki pa ni smel kazati se katoličana, sicer bi ga bili precej odstavili iz službe.

je zvedel o nesreči, da se sam prepriča, kako čudovito je Bog obvaroval cesarsko hišo grozne nesreče. — Umrl je dne 19. maja v Parizu grof *Alfred Potocki*, bivši minister in večletni cesarjev namestnik v Galiciji. — Na *Ogerskem* se vedno pogubnejše kaže gospodarstvo liberalcev. Minister šol je ustanovil zasebno šolo „Rudolfinum“, kjer naj bi se otroci plemenitih in sploh veljavnih starišev vzgojevali; toda besedica „katoliška“ šola je vzdignila liberalce, da so z ropotanjem in vpitjem dosegli vse, kar so želeli. V zavodu bodo nastavljeni samo svetni učitelji razen za krščanski nauk in sprejemali bodo v ta zavod tudi nekatoliške učence. No, to bo prava katoliška šola, kjer bodo imeli prostozidarji prvo besedo; namen tej šoli je očiten: odtegniti otroke plemenitih starišev strogo katoliškim šolam. Tudi hočejo poslanci katoliško cerkev na Ogerskem vrediti popolno po protestanškem vzgledu; škofom in duhovnom hočejo omejiti vpliv v cerkvenih zadevah ter ga izročiti svetnim gospodom. Katoliki na Ogerskem so veliko grešili, ker v nemarni gledajo, kako že nad dvajset let liberalci neomejeno vladajo v kraljestvu sv. Štefana in katoliki brez dela omahujejo, malo potožijo, a vse pustijo pri starem. — Nemci imajo tudi svoje križe, ki kažejo, da tudi pri naših mogočnih sosedih ni vse tako rožnato, kakor bi radi svetu kazali. — Na *Westfalskem* je čez sto tisoč delavcev ustavilo delo v rudokopih in premogovih jamah; cesar nemški je sprejel zastopnike delavcev in gospodarjev ter je obema govoril ojstre besede,

vednar se je videlo iz vsega, da ga ni volja ubogega trpina popolno izročiti mogočnim bogatinom na milost in nemilost. — *Laški* kralj je z ministrom Crispi-jem obiskal nemškega cesarja v Berlinu; pri tem shodu so se vršile velike slavnosti in govorile mnoge zdravice; povdarjali so, da zveza laško-nemška podpira svetovni red; o Avstriji Crispi ni mnogo govoril. Med tem, ko so se take slavnosti vršile tukaj, so pa tudi delavci po raznih krajih na Laškem ustavili delo, ker jim s takim plačilom ni mogoče izhajati. — V *Rimu* se je vršil sredi maja mirovni shod. Sošli so se veljavni možje ter se dogovarjali, kako pripraviti države do tega, da bi število vojakov zdatno zmanjšali, da bi se morda ložje veselili blagostanja in milega miru. Med drugimi je tudi predlagal nekdo, naj se papežu izroči pravica, da kadar treba poravna brez krvavih bojev kake prepire med državami. To seveda še le takrat, ko se vpravajo razmere med papežem in rimsko vlado. Do tega pa še ne pridemo kmalu. Sedaj se pripravljajo, da bodo postavili v Rimu spomenik odpadniku Jordanu Brunonu, s tem hočejo posebno papeža žaliti. Odpadnik, človek brez vere in poštenja se proslavlja, namestnik Kristusov pa se v prah tepta — mnogo dalje pač več ne seže razdivjanost! — *Ruski* car je napil navzočemu knezu črnogorskemu, kot edinemu in zvestemu zavezniku ruskemu. — Te besede so vzbudile mnogo govorjenja po svetu, a državniki se Rusije bojé in zato si tudi te besede obračajo na lahko. Besede so ojstre in ne obetajo nič dobrega.

„Hvala vam prelepa, gospod župnik, da ste se potrudili k nam v temni noči na tako daljno pot; milostljivi Bog naj vam obilno povrne to vašo prijaznost.“

„Da bi me le kdo ne zapazil in ne izdal“, odgovori duhovnik.

„Upam, da se ne bo zgodilo“, pravi oče, „moj Ivan, ki Vas vozi, je molčeč človek in noč je popolno temna. Toda jaz vas prosim: Vi mene ne izdajte, ker veste, da bi bil precej ob službo, ko bi vlada zvedela, da sem katolik in zraven tega bi bil še hudo kaznovan. Za-se bi mi že ne bilo toliko, a pogledjte mojih šest nedoraslih otrok, katere mi je preživljati.“

„Menim“, reče gospod župnik, „da mi ni potreba še posebej povdarjati, da bom molčal; to se razume samo ob sebi; od mene o tem ne zve nikdo in nikoli nobene besede, za to vam je porok moja duhovniška beseda.“

Četrť ure pozneje je zopet voz zdrdral proti gozdu. Duhovniku je nekako tesno pri srcu, sam ne

vé, zakaj. Vedno mu pravi notranji glas: „Moli, da boš mogel premagati!“ Zdi se mu, da čuje besede Gospodove: „Ako želiš biti moj učenec, zatajaj sam sebe, daj za-me vse, jaz bom tvoje neizmerno plačilo.“

Komaj stopi doma z voza, že prihiti oskrbnica njegova, rekoč: „Gospod, le hitite, komaj vas že čakamo; prigodila se je velika nesreča; oskrbnika Petrova so našli ustreljenega.“

„Petrova, moža moje stričnice?“ zakliče župnik prestrašen.

„Da, umorjen je; hoteli so vam naznaniti; organist je bil z drugimi gotovo že desetkrat tukaj in morala sem povedati, da vas ni doma.“

„Ali je Petrov še kaj časa živel?“

„Ne, bil je že mrtev, ko se ga dobili.“

„Bog bodi mu milostljiv! Sedaj pa me pustite samega“, pravi župnik.

Bila je ena čez polnoč, župnik je truden kmalu zaspal. Uro pozneje vzbudi ga nenavaden ropot. Ko pogleda, bila je v sobi luč in pred seboj zagleda ruskega policaja in par kozakov ž njim.

Kaj je novega po Slovenskem?

Kranjsko. V Komendi so v prvi polovici maja blagoslovili lep nov križev pot, prejšnjega so pa postavili v bližnji cerkvi sv. Boštjana v Mostah. Slike za nov križev pot je napravil znani slikar v Kamniku g. Koželj, okvire podobam pa g. Vurnika nasledniki v Radoljici v splošno zadovoljnost. Lepa Komenska cerkev glasno oznanja gorečnost gospoda župnika in vrlih faranov. — Na Robu na Dolenjskem bodo letošnje poletje praznovali stoletnico svoje fare. — Na drnovskem polju pri Krškem je gosp. I. Pečnik najdel in izkopal veliko rimskih grobov iz 4. stoletja po Kr. Izkopali so doslej 100 mrličev, nad 30 vsakovrstnih lončenih posod, mnogo zapestnic, uhanov, igel, prstanov. — Na Vrhniki so razpustili občinski zastop, ker je 13 odbornikov izstopilo iz odbora. Do nove volitve bo županova opravila vodil g. Gabrijel Jelovšek. — V Žireh je v zadnjem času več ljudi zbolelo na kozah. — V Polju pod Ljubljano je bil dne 21. maja pokopan blagi mladenič g. I. Jamár; domači pevci so mu skazali poslednjo prijateljsko ljubezen in pokazali, kako so jim grla čista in jasna. Le vrlo naprej: kjer se prepevajo lepe pesmi, tam prebivajo dobri ljudje. — Iz Črnomlja v Beli Krajini se poroča, da se je od tam zopet letos odpeljalo v Ameriko nad 700 ljudi; v Ameriki pa jih je že dozdej bilo okoli 3000. Revščina in lahkomiselnost ste krivi tej prikazni. — V Šent Vidu pri Zatičini so 22. maja zaprli šolo zaradi osepnice, ki se razširjajo po okolici. — V Stari loki so obhajali misijon, ki sta ga vodila očeta jezuita:

„V imenu postave“, pravi policaj, „vi ste v naši oblasti; precej vstanite, ker nam je vas peljati v ječo.“

Župnik se čudi, povprašuje, toda nič ne zve; vdati se mora sevéda, ročno vstane in zjutraj zgodaj že zve od preiskovalnega sodnika, da so ga zato zaprli, ker je sumljiv, da je on Petrova ustrelil. Puško njegovo namreč ravnokar izstreljeno našli so v zakristiji in s tem so mislili, da so prišli pravemu morilecu na sled.

Kako je prišla puška v cerkev? Kdo jo je odnesel iz sobe? Kdo je streljal iz nje? Na vsa ta vprašanja je imel župnik le ta odgovor: „Jaz nič ne vem.“ Toda tak odgovor malo velja pri sodniji. Rad bi bil zvedel župnik, kdo da ga je ovadil pri sodišču, a na to mu niso ničesar odgovorili. Misel mu šine v glavo: Kaj ko bi bil to storil organist? a misel ta je prestrašna, sumničiti človeka groznega hudodelstva, zato jo zatara v sebi.

Preiskovalni sodnik mu torej reče z oblastnim glasom: „Gospod župnik, pritrđite, da ste res vi sami ustrelili Petrova.“

Doljak in Staré. Ljudje so se obilno vdeleževali iz fare in tudi iz mesta, vse se je vršilo v najlepšem redu in stara fara je zopet pomlajena. Bog daj, da za prav dolgo časa! — V Cerkljah na Gorenjskem so postavljeni visoki odri v farni cerkvi; belo cerkev bodo preslikali s podobami iz Marijinega življenja. Delo je prevzel znani slikar gospod Koželj. Bog daj, da se vse srečno in povoljno izvrši. — V Sorški fari je na hribu Osojniku v nedeljo strela vdarila v zvonik med cerkvenim opravilom. Ljudje so stali pod zvonikom in ob cerkvi. Strela je omamila šest oseb, da so padale na tla, a so se zopet zavedle. — Dolenjski „Sokol“ bo praznoval binškošne praznike lepo slovesnost; razvil bo namreč svojo novo društveno zastavo, katero izdelujejo usmiljene sestre v Zagrebu. — V Adlešičah so slovesno vmestili novega župnika č. g. Ivana Šašeljna. Vzgedni duhoven si je s svojim blagim značajem in s svojo marljivo vsestransko delavnostjo pridobil v onem kraju srca vseh faranov, zato je bila slovesnost posebno vabljiva. — V Dobravcu pri Podzemlji so sezidali novo cerkev, katero je pretekli teden blagoslovil častiti gospod dekan Semiški.

Celjski okraj. V deželnem zboru štajarskem je prostora za 60 poslancev. Med temi je zdaj samo 23 konservativcev, namreč 8 Slovencev in 15 Nemcev, ostali so „liberalci“ ter zastopajo „liberalne“ mestjane in veleposestnike. Ti gospodje sklepajo postaviti za celo deželo veljavne. Avstrija je namreč

Župnik vstane mirno in dostojno, pogleda uradniku naravnost v oči, ter reče: „Bog mi je prič, jaz nisem storil tega hudodelstva; jaz nič ne vem o tem in sem popolno nedolžen.“

„Ali ste si kedaj bili nasprotni v prepirih z možem svoje stričnice?“ ga vpraša sodnik. — „Bil sem zoper ženitev, ker sem vedel, da zakon ne bo srečen. Česar sem se bal, se je zgodilo in zato sem oba večkrat svaril, naj nosita pokoro, katero sta si naložila radovoljno.“

„Vi torej tajite“, nadaljuje sodnik, „da bi bili storili to hudodelstvo? Kje pa ste bili takrat, ko je bil Petrov ustreljen?“

Župnik obledi; v tem času je on krstil otroka in previdel umirajočo ženo uradnikovo. „Jaz sem bil — jaz sem — o tem ni moja dolžnost, da bi vam naznanil, govori v zadregi župnik, ko se spomni, da je dal uradniku častno besedo, da bo molčal o tem vedno in povsod.“

„Ali ste bili doma?“

„Ne!“

leta 1860 postala „ustavna država“, to se pravi: od omenjene dobe si ljudstvo samo dela postave. Ker pa vsi ljudje ne morejo iti v Gradec, zavoljo tega si izbira zastopnike, katere pošlje namesto sebe; tem zastopnikom pravimo: poslanci. Ako se zberejo poslanci iz ene dežele, to se tisti zbor imenuje „deželni zbor“; če se zberejo poslanci iz cele države ali cesarstva, to je „državni zbor“ (na Dunaji). Toda večina državljanov ali ljudij po državi o svojih dolžnostih in pravicah ni imela (in veliko jih je, ki še danes nimajo) pravega zapopadka. Tako se je primerilo, da so frajnavrarski „liberalci“ prišli na konja. Ker so torej „liberalcem“ rožice cvetele, so „liberalni“ poslanci sklepali postave „liberalizmu“ v prid, a v škodo kristijanstvu in kristijanskemu ljudstvu. Na primer! V Celjskem okraji plačujejo konservativni kmetje sedemkrat več davka, kakor „liberalni“ Celjani in vsi tržani po Celjskem okraji skupaj. (Dotične številke je o svojem času priobčil vrli „Slovenski Gospodar“ in tudi pošteno-nemški konservativni časnik „Südsteirische Post“ v Mariboru.) Postava pa, ki so jo gledé volitev napravili „liberalni“ zastopniki, dovoljuje „Celjanom“ enega poslanca za deželni zbor, a kmetom samo dva namesto sedem. Dalje: Poslanca sme voliti vsaki mestjan in tržan sam osebno, če 5 gld. davka plačuje, kmetje pa poslanca izbirajo ali volijo po „volilnih možeh“. Tako n. pr. če v občini živi blizo 2000 ljudij, ob času volitev ona izbere 4 može, ti grejo v mesto, da tam glasujejo za osebo, ki nas hoče zastopati naj že (v Gradcu) v deželnem ali (na Dunaji) v državnem zboru. Na vsakih 500 duš v ob-

čini pride jeden „volilni mož“, in torej cela velika občina po postavi velja toliko, kakor štirje mestjani ali tržani! Za zgled bodi povedano še nekaj. Onidan je dopisniku znanec pravil, da gosposka rubi v nekej občini kmete, ki niso v davkarnici pravočasno plačali odkupnine za takozvano „kolekturo“ ali bernjo, zbirco. To postavo so sklenili Cerkvi in Slovencem nasprotni liberalni poslanci v deželnem zboru v Gradcu. Praviloma povsod velja to, kar sklene večina. Liberalci so pa v postavi določili tako: če je v občini le jeden jedini posestnik, ki želi, naj se kolektura reši z denarjem, to mora obveljati. V občini, kjer živi dopisnikov znanec, tam so se za odkup oglasili štirje posestniki, vsi drugi so imeli nasprotno želje. Zadnji so se s pritožbo obrnili do c. kr. namestništva v Gradcu za pomoč, ali seveda brez uspeha, ker se je odkupljevanje vršilo čisto po postavi. Liberalci pač škornje, ki jih dela za druge ljudi, meri samo po svoji lastni nogi brez obzira, da li jih boče kateri drugi človek lahko nosil ali ne.

Koroško. Božja pot na sv. Vršarje se prične po stari navadi na praznik vnebohoda Gospodovega; gora je že popolnoma kopna. Ustanovila se je ondi tudi bratovščina sv. rožnega venca, romarji se zamorejo v bratovščino tam vpisati. — V Celovcu so za mesto in okolico Slovenci ustanovili hranilnico in posojilnico dné 15. maja. — V Bilčovsu so imeli letos že ogenj, točo in povodenj. — Pri vožnji se je ponesrečil župan na Djekšah g. Ladinik in zdaj bolan leži. — Pod klošтром so imeli nemčurji svoj „bauerntag“. Dr. Abuja je grozno udrihal po duhovnikih in hvalil sedanje šole. — Na gornjem Ko-

„Ali je šel kdo z vami?“ — „Nikdo!“

„Ali imate navado zvečer hoditi z doma?“

„Ne, samo če me kličejo k bolnikom.“

„Sinoči vas niso klicala službena opravila, torej vas še enkrat vprašam: Kje ste bili takrat, ko se je izvršilo hudodelstvo? Dokažite mi s pričami, kje ste bili in potem ste precej prosti.“

Župnik pa molči nekoliko, potem pravi: „Izjavim vam še enkrat, da sem popolno nedolžen, a pripravljen, če Bog hoče, tudi nedolžen trpeti.“

„Vi ste Petrova usmrtili in nobeden drugi“, zavpije sodnik. „Odpeljite ga v ječo!“ zakliče služabnikom.

Nekaj dni pozneje se odpró vrata ječe in organist stoji pred jetnikom-župnikom. Tega moža so razkolni uradniki poslali, da je katoliškemu župniku grenil življenje in hujskal ljudstvo zoper njega; dasiravno katolik, bil je popolno v rokah razkolnikov.

Župnik se zato začudi, ko ga vidi pred seboj; še bolj se mu pa čudno zdi, ko predenj poklekne ter zakliče: „Gospod, pomagajte mi, da najdem mir svojemu sreč, dovolite, da se vam spovem.“

Nič hudega sluteč vstreže župnik njegovi želji ter ga spové. Kake pol ure pozneje stopi organist bleđ in zamišljen iz ječe. Pred vratmi pa se ozre še enkrat nazaj na ječo in zamrmra: Sedaj so mu usta zaprta; spovedal sem se mu, da sem jaz morilec Petrova in sedaj mora on molčati o tem vekomaj. — sedaj sem varen!

Župnik pa je v tem klečal v ječi in tem srčneje molil, kolikor hujše je bilo njegovo trpljenje: Ne moja, tvoja volja, Gospod, naj se zgodi!

Šest tednov pozneje se je vršila obravnava. Župnik ni mogel in ni hotel povedati, kje da je bil tisto noč in tudi ni nikogar imenoval, da bi ga imel na sumu, le to je trdil, da je popolnoma nedolžen. Toda zastonj; vse je govorilo zoper njega: njegova izstreljena puška, posebno pa, ker ni hotel povedati, kje je bil ono noč. Zato je bil župnik obsojen za celo življenje v sibirske rudnike.

„Zgodi se volja Gospodova, trpljenje bo kratko, a plačilo bo večno,“ pravi obsojeni župnik. — Kmalu na to pride tudi dekan iz okraja v ječo ter mu

roškem bodo iskali zlate rude v Turah saj pet let. Prvo leto bo minister potrosil zato 80 tisoč gld., potem pa po 40 tisoč vsako leto. Podružnice svetega Cirila in Metoda v Kotmarivesi, v Tolstem vrhu, v Št. Kancijanju so in bodo imele svoje občne zборе.

Štajarsko. Svetli cesar so za šolo pri sv. Pavlu blizu Žalca iz lastnega žepa podarili 200 gld., za šolo v Jurjkleštru tudi 200 gld. — V Gomilici blizu Lipnice umrl je občinski odbornik, g. Lehmann; bil je deželni poslanec in držal s konservativci, zastopal je kmete. — V Gradcu je vsled kapi ali srčnega mrtvouda nagloma umrl g. Pauer, veleposestnik blizu Radgone; štajarski veleposestniki so ga imeli kot zastopnika v deželnem in v državnem zboru, bil je liberalcec. — Gospod okrajni zdravnik dr. Schneditz je iz Celja prestavljen k c. kr. namestništvu v Gradec. Na njegovo mesto v Celje pride iz Brežic g. dr. Keppa. — V Žalcu sta gospoda poslanca dr. Srnec in Vošnjak dne 19. maja dajala račun so svojem delovanju v deželnem in drugi tudi v državnem zboru. Poslušalci so jima izrekli zahvalo in zaupanje, ker sta obljubila, da se

hočeta, kakor dozda, tudi zanaprej ravnati po lepem slovenskem geslu: Vse za vero, dom, cesarja.

Primorsko. Avstrijska mornarica je obhajala 18. maja sijajno slavnost, ker se je ta dan pomnožila z novo ladijo, katero so „krstili“ na ime cesarjevo. Zbralo se je obilo najodličnejše gospode, posebno tudi z Dunaja. Žal, da so se tržaški mestni očetje tej avstrijski slavnosti odtegovali; to kaže, da naši Lahi vedno gledajo čez morje in od tam pričakujejo odrešenja. Še večjega obžalovanja pa je vredno, da so ravno te slavnostne dneve Lahoni zopet strašili s petardami. Kakor nobenkrat, tako tudi sedaj niso hudodelcev zasačili. Koliko časa se pač vladi še ne bodo oči odprle, kedaj bo nehala pestovati strupeno kačo, kedaj bo nehala zatirati Slovence? — Politiško društvo „Edinost“ misli osnovati dne 2. junija velik tabor pri sv. Petru v šumi med Paznom in Žminjem. — Isto društvo je imelo 19. maja svoj občni zbor, kjer je bil za predsednika zopet izbran državni poslanec g. I. Nabergoj. — Umrl je dne 21. maja g. P. Svetlin, župnik v Avberu na Krasu, rojen je bil l. 1821 v Jelenku na Kranjskem.

Cerkev in šola.

Katoliški shod na Dunaju.

(Dalje.)

Pomožni škof dr. Haller je govoril za to, da bi se prej ko mogoče ustanovila katoliška visoka šola v Salzburgu, kjer bi se pravniki, zdravniki in učni

telji učili svojih vednosti, a bi ne izgubili svoje vere. Vse višje šole namreč, ki so bile večinoma ustanovljene s katoliškim, cerkvenim denarjem, so sedaj žalibog v brezverskih judovskih rokah. Treba je torej take šole, kjer poslušalci ne bodo v nevarnosti, da bi prišli v šoli ob sveto vero.

prebere pismo škofa Borovskega; v tem pismu izreče škof veliko izobčenje nad župnikom zaradi strašnega umora. „Poljubim roko svojega škofa,“ jeclja župnik, „on ne vé, — on ne vé, — da sem jaz nedolžen — —“ in zgrudi se na zemljo: to je bilo za nedolžnega preveč. Kmalu potem zvé, da je mati od žalosti umrla; vesel reče: „Hvala Bogu, sedaj mati že vedó, da sem nedolžen.“

Par tednov pozneje so gledali ljudje celo vrsto jetnikov po dva in dva skupaj zvezanih, ko so jih peljali v Sibirijo, med njimi je bil tudi župnik Kobilovič.

* * *

Dvajset let je minulo od takrat. V Oratovem že dolgo slušbuje drugi župnik. Organist je bil še tam, a bolan in ves zbezan je lazil okrog. Njegova žena, stričnica prejšnjega župnika in vdova umorenega Petrova, s katero se je organist kmalu po smrti Petrova poročil, klečala je cele ure v cerkvi moleč in jokajoč. Vse je povpraševalo: kaka žalost tare organista in ženo. — Ne dolgo na to zbolil

organist, župnik ga previdi in predno prejme sveto obhajilo, izpove v pričo mož: „Jaz sem Petrova umoril, zato da sem se poročil z njegovo ženo; sum sem obrnil na prejšnjega župnika, vzel zato njegovo puško, porabil njegovo nenavzočnost in nazadnje, da sem bil popolno varen, sem se mu še greha spovedal. Vedel sem, da duhovnik rajše umrje kot hudodelnik, kakor da bi prelomil svojo spovedno molčečnost. In nisem se motil. Pogumni mučenec rajše trpi že dvajset let v sibirskih rudnikih, ako ga že ni Bog rešil hude poskušnje... Bog bodi meni milostljiv!“ — Ne dolgo potem in organist je bil mrtev. — Sodnija je takoj naznanila v Sibirijo, naj župnika Kobiloviča izpusté domov, ker je popolnoma nedolžen. A prišli so prepozno. Štiri leta je že počival blagi mož v zemlji; težkemu delu ni bil vaje in delo ga je uničilo. Eden svetnikov je več v nebesih; zvesti služabnik že vživa svoje plačilo.

Ta dogodba je popolnoma resnična. — Velik je Bog v svojih svétih!

Pri tej priliki je pa visoka šola v Zagrebu pokazala, da je katoliška in s tem zbrisala madež, s katerim jo je neki brezverski učitelj oskrnil pred par leti. Poslala je namreč katoliškemu shodu prelepo pismo; v istem omenijo vodja, dekani in drugi profesorji, da se že naprej pridružijo vsem sklepom katoliškega shoda, in da živo obžalujejo, da se svetemu Očetu krati pravica in prostost. Kolikor dalje, pravijo ti učeni možje, bodo stiskali sv. Očeta, toliko več nevarnosti bodo grozile, toliko hujše stiske bodo težile človeški rod. — Slava bodi velevrednim hrvatskim učenjakom in katolikom, ki tako očitno pred svetom spoznavajo svoje katoliško prepričanje.

Vreden svojih vrlih učenih tovarišev, ki so se od daleč oglasili, bil je profesor na jagelonski visoki šoli v Krakovem na Poljskem dr. grof St. Tarnovski s svojim prelepim govorom. Z veseljem, rekel je govornik, porabim to priliko, da drugim avstrijskim katolikom narišem, kako da delujejo in se razvijajo katoliki na Poljskem. Kolikor manj je nas Poljakov in kolikor manjša je naša rodna zemlja, toliko bolj moramo mi povzdigovati svoj glas in očitno spoznati pred Bogom in pred ljudmi, da se Poljaki tesno oklepamo svete rimske cerkve in nje poglavarja papeža in da hočemo v tej cerkvi živeti in umreti. Z enako verno in ljubeznijo pa se oklepamo tudi presvetle vladarske rodovine. Nato popisuje, kako so se Poljaki gibali kot katoliki v preteklem času in kake razmere da sedaj vladajo v tem oziru. Sklene pa govornik tako-le: Naša država avstrijska ima po božji previdnosti namen, da družni v sebi najrazličnejše narode z enako pravico in z enako ljubeznijo; njen namen je, da je zavetnica katoliški cerkvi, in zato upam, da ni težko živeti in delovati v lepi edinosti vsem narodom avstrijskim, ako imajo pred očmi lepi namen. Jaz upam, da bo tudi katoliški shod k temu pripomogel po svoje. Vesel torej, da smo se tukaj sošli, prosim vas, spominjajte se sočutno Poljakov, ki se tudi v težkih poskušnjah skazujejo zveste katolike; bili so namreč pred stotletji kot otrošk in nezaveden narod krščeni, a se sedaj zavedajo svojih dolžnosti in se stanovitno kakor pogumni vojaki vojskujejo za pravice katoliške cerkve.

Tudi v imenu Rusinov se je pozneje oglašil škofa Stanislavskega odposlanec Piurko, ki je rekel med drugim: Pred vsem prosim, da me opravičite; moja zibelka namreč ni stala tam, kjer se nemški govori; beseda moja je slovanska in sicer rusinska, pa srce moje je katoliško in avstrijsko. Menim, da je prav to izpovedati, ker je kristijanu dolžnost očitno spričevati svojo vero. Naše geslo je: Rim in Dunaj! Tako je rekel naš zastopnik v državnem zboru. Pa

kaj to pomeni? vprašal me je nekdo. Rim je še v oblasti sovražnikov cerkve in Dunaj tudi še ni v rokah združenih kristijanov. Rusin si misli: Rim mora biti papežev, Dunaj pa katolišk in avstrijsk. Rim in Dunaj! To geslo bo nam Rusinom vedno sveto, pod to zastavo bomo vstrajali ter se trudili po svojih slabih močeh pripomoči, da se vresničijo besede sv. Očeta: O Rusini moji, z vašo pomočjo trdno upam, da se bo povrnila razkolna cerkev v naročje rimske prave cerkve.

Leon XIII. prijatelj delavcev.

Kakor znano, je nedavno vlada švicarska povabila evropske države, da bi poslale večše zastopnike k shodu, ki bi skupno določil, kako varovati koristi delavcev in njih revni stan kolikor moč zboljšati. Za ta važni sklep ima posebne zasluge svetovalec švicarski dr. Dekurtins, in zato so ga sv. Oče v posebnem pismu pohvalili, v pismu, ki ga mu je v njih imenu pisal kardinal Dominik. V tem pismu pravi sv. Oče: Veseli me, da je vaš trud poplačan in da je država vaša prevzela skrb, to blago misel vresničiti. Pač gotovo na svetu ne more biti nič lepšega, nič sveteljšega, kakor mladino varovati, da s prezgodnjim težkim delom ne zapravi svoje moči in da ni v nevarnosti njena nedolžnost; isto tako, da se mati vrne k domačemu ognjišču in da kot mati izpolnuje svoje dolžnosti, ne pa, da bi se z delom v tovarni odtegovala svojim dolžnostim; pa tudi za moške delavce treba je poskrbeti, da jim preveč ne pomnože delavnih ur na dan; slednjič je potrebno, da tudi državna postava vrejuje posvečevanje nedelj in praznikov. Vse to nam zapoveduje sveta vera, vse to ljubezen do bližnjega in to je tudi potrebno, da se zatre strup, ki se pretaka po žilah in jo grozi ukončati. — Zato sv. Oče pohvali tako delovanje ter vsodbuja, naj tudi za naprej dela za uboge in delavce, za katere je katoliška cerkev po zgledu Gospodovem vedno kazala svojo materino skrb. — Iz tega vidimo, da Leon XIII. porabi vsako tudi neznatno priliko, da povsod pokaže, kako so mu posebno pri sreči delavci in sploh reveži. Ker ste naša država in francoska že naznanili, da pošljete svoje zastopnike v Švico k temu shodu, zato je upati, da se sčasoma vendar-le v mednarodnem zboru vravnajo razmere ubogih delavcev, ki žugajo sicer uničiti društveni red.

Kako potrebno da je, resno poprijeti se dela, da bi pomagali delavcem na noge, pričajo nam delavci, ki na stotisoče ustavljajo delo, ker s svojim zaslužkom ne morejo ne živeti ne umreti. — Glas Leonov upamo, da ne bo glas vpijočega v puščavi.

Gospodarske in obrtnijske stvari.

Opravila

kmetovalca, sadjarja in čebelarja v posameznih mesecih.

Rožnik ali junij.

Na dvoru. Žito se premeče, žitnice se osnažijo; ravno tako tudi skednji (podi). Zavaruj se proti toči! Hlevi naj se pogosto snažijo — živina pa opere.

Na polji. Kasni lan se seje — krompir in koruza pa okopava. Vsejane rastline naj se oplevejo in zemlja zrahlja. Košnja se začne.

V drevesnici in na vrtu. Zdaj se prične cepljenje na živo oko in pod kožo. Presajenim drevesom naj se priliva in zemlja okrog njih zrahlja. Drevesnica naj se opleva in okopava. Gosenice, posebno na zelji in kapusu, naj se pokončujejo. Zimska redkev se seje in vrt dobro obdeluje.

V čebelnjaku. V prvi polovici tega meseca smeš že drugičev pričakovati, tudi je sedaj zadnji čas, če hočeš kakega preganjalca narediti, kjer senožeti, akacije in lipa bučelam še obilno hrane dajejo.

Občni zbor c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani 23. maja ukrenil je marsikaj v korist našemu kmetijstvu. Ker nam zaradi pičlega prostora ni moči obširno o njem poročati, zadostuje naj za danes to-le: Poročilo o delovanju glavnega odbora bilo je pohvalno sprejeto in računi odobreni. Nato sledila je volitev družbenega predsednika. Od 62 oddanih glasov dobil jih je gosp. c. svetovalec Murnik 40, ki je bil tedaj izvoljen. — Dalje bil je v smislu novih pravil imenovan družbenim tajnikom sedanji tajnik g. G. Pirc. — V dopolnitev centralnega odbora izvolijo se naslednji trije gg.: baron Henrik Lazarini, vodja Franc Povše in V. Ogorelec. — Potem bil je častnim članom izvoljen mnogozaslužni g. Janez Leskovec iz Idrije. — Potrdi se ustanovitev podružnic: Ljubljanska okolica, Kostanjevica in Mengeš. — Temu sledili so razni predlogi glavnega odbora, podružnic in posameznikov.

Gosp. vodja Franc Povše poroča, kako naj se oddaja drevje iz družbene drevesnice ter predlaga: 1. Udje tistih podružnic, katere so ukrenile pridržati si polovico letnine, imajo pravico do poljubnega števila dreves po znižani ceni, in sicer izključno le za nasaditev na svojem posestvu. Znižana cena je 20 kr. franko do podružničnega sedeža. 2. Udje tistih podružnic, katere odštejejo glavnemu odboru vso letnino, imajo pravico dobiti po 5 drevesec brezplačno. 3. Neude na Kranjskem stoji eno drevesce 30 kr. v drevesnici, neude izven dežele pa 40 kr. 4. Gledé drevesnih vrst po znižani ceni pridržuje si glavni odbor določevati, katere vrste so prikladne temu ali onemu kraju. 5. Glavni odbor ima pravico dati vsako leto po nekaj drevja brezplačno občinam in šolam za matično drevje. — Po daljšem razgovoru in izvrstnem utemeljevanji g. Povšeta sprejmó se vsi ti nasveti. — V imenu več podružnic predlaga nato vodja gosp. Povše, naj se sklene prošnja za strogo postavo gledé plemenskih bikov ter nasvetuje, naj se misli na „pepimjére“, to je naprave, kjer se bode vzgojevala lepa plemenska živina, zlasti plemenski junci. Predlog obvelja. — Zlasti je med drugimi nasveti gospod Povše vsem iz srca govoril, ko se je z navdušeno besedo potegnil za varstvo koristnih ptic. Med drugim pravi, kako žalostno je letos po kranjskih sadnih vrtih. Človek meni, da je v trdi zimi a ne v cvetočem majniku, vse drevje je golo, od gosenic objedeno. Temu je največ krivo, ker se koristni ptički, ki o gosenicah živé, zlasti po Primorskem in posebno po Laškem, ko se od nas selijo, grozovito pokončujejo. Zato predlaga, naj se dela na to, da se bode postava o varstvu koristnih ptičev bolj strogo izpolnjevala in da bodo tudi Lahi v tem oziru se držali ž njimi sklenjene pogodbe.

Proti čebelnemu piklu. Vzemi nekoliko sivke (lavendla), dobrega jagodovca in nekaj medú, dobro pomešaj ter pusti 48 ur stati. S tem sokom si namoči in vribaj obraz in roke vselej, predno v panju kaj delaš, in varen si pred čebelnim pikom.

Razne vesti.

(Volitve volilnih mož.) Iz Stareloke: V loško-selški dolini je voljenih sedaj v loškem okraju, v Stariloki, v Selcih, v Železnikih, v Sorici 26 volilnih mož; vsi ti, morda izvzemši dva, bodo namestu g. Moharja volili urednika Andr. Kalana. — V Spodnji in Zgornji Šiški so tudi volitve izvršene. Kakor se nam poroča, so v Spodnji Šiški

volilci za g. Hribarja, v Zgornji pa večinoma za g. Povšeta. — Prosimo poročil gledé volitev, in sicer naj se nam precej naznanijo. V Črnučah, v Horjulu in na Ježici je izvoljenih 8 volilnih mož, ki bodo vsi volili gosp. Fr. Povšeta.

(Občne zборе) so imeli dné 5. junija „Duhovsko podporno društvo“ in pa „Katoliško Tiskovno dru-

štvo" v knezoškofjski palači v Ljubljani. Obojno društvo lepo napreduje, posebno tiskovno je v preteklem letu veliko storilo.

(**Mestni zbor**) je sinoči odklonil prošnjo ljubljanskega „Sokola“, da bi mu mesto brezplačno prepustilo prostor za zgradbo svojega doma. — Sklenil je tudi gledé ustanovitve višje dekliške šole, da bo stvar predložil deželnemu zboru, naj se tudi on o tem izreče, ako prevzame tako šolo v svojo oskrb.

(**Iz ljutomerske okolice**) se nam naznanja, da tamošnje polje obeta bogato letino. Dal Bog! Poročilo tudi pravi, da Mura spodjeda zemljišče, in so takozvano „golibo“, kamor so ljudje radi napravljali „izlet“, že podrli iz straha pred vodo, katera se dotičnih jezov ne boji ravno posebno.

(**Dva samomora.**) Dne 13. maja sta se v Celji vstrelila dva vojaka. Zjutraj ob 6. uri si je puško nastavil Jožef Stadler, doma iz okolice celjske, da se ogne kazni zavoljo pijančevanja. Ob 1. uri popoldne pa se je usmrtil Janez Polič, bal se je baje kazni, ker se govori, da ni hotel ovaditi človeka, ki je v ptujskem okraji, kjer je vojak doma, nekemu posestniku spustil na streho rudečega petelina.

(**Nepričakovana smrt.**) V Voitsbergu na nemškem Štajerskem so duhovnika poklicali k bolniku na smrtni postelji. Gospoda spremljajoči mežnar se je potoma zgrudil in umrl, zadela ga je bila kap.

(**V šoli za gluhomutaste otroke**) v Gradcu je razpisano 11 štipendij; prošnje se deželnemu odboru štajerskemu morajo poslati do dne 15. junija; pravico do štipendij imajo otroci štajerski, stari 6 do 12 let.

(**Nesreča.**) Neka družba v Gradcu je kupila dva parnika, t. j. ladjo, ki jo goni ogenj. Ljudje so se „za kratečas“ radi vozili po Muri. Onidan je parnik „Styria“ plaval z 20 ljudmi, tresnil ob steber pod mostom in se razbil, 6 oseb se je vtopilo.

(**Liberalna pamet.**) V Gradcu je sedlarski pomočnik Jože Bezjak, doma od sv. Vršana pri Ptujih, zavratno s strelom v lice smrtno ranil svojega tovariša na postelji ležečega, ker je sumil, da ga je ta bil obkradel. Ob enem je s samokresom sam sebe spravil s sveta. — Kako pač „liberalna“ doba ljudem pamet meša!

(**Komande za smrt.**) V Košicah na Ogerskem je desetnik ali korporal učil vojake streljati. Puške so nabijali s „slepimi“ patronami. Nekemu vojaku je korporal sam nabil puško in mu jo dal v roke, potem pa komandoval, naj vojak nameri v levo oko korporalovo. Puška se je sprožila, a korporal je zaklical: „vstreljen sem“, ob enem je padel na tla mrtev. Da li je korporal sam rad vložil smrtonosno patrono, tega ne znajo.

(**Angelj varuh.**) V Bakumu na Pruskem je osemletnemu sinčeku tamošnjega trgoveca igrača padla

na tir železnice. Ko je otrok svojo žógico pobiral, pridrdral je brzovlak in fanteka spravil pod sebe. Ljudje, ki so to videli, so sodili, da so železnični vozovi fanteka zmleli. Toda ne. Med šinjama ležeči otrok se je vzdignil živ in zdrav. Naj pristavimo, da bo menda dve leti od onega časa, ko je angelj varuh ravno tako obvaroval nekega otroka, ki je bil prišel pod vlak blizo Ptuja.

(**Hudoba v kleti.**) Na Nemškem, v vinorodnem kraju ob Reni, šel je viničar pokušat vino v svojo klet. Ko je že odprl klet, spomni se svojega prijatelja-soseda ter ga gre poklicat na pokušnjo. V tem pa pride njegova bela koza in stopi v klet zadej za sode. Viničar kmalu pride s svojim prijateljem; vesela začneta pokušati dobro kapljico; toda naenkrat nekaj zaropota za sodom, kakor bi kdo trkal na sod. Malo se prestrašita, a ker je zopet vse tiho, kmalu pozabita. Toda, ko hoče eden izprazniti svoj kozarec, zagleda v mraku med sodom in steno dva rogova vtrjena na belo glavo. Kozarca jima padeta iz rók. „Za božjo voljo,“ pravi viničar, „sama hudoba je tukaj!“ In vlijeta jo iz kleti proti domu, koza seveda za gospodarjem, ker je bila že noč. Do doma se nič ne vstavi, ker slišita vedno peketanje za seboj. „Hudoba je za nama,“ zavpije viničar ženi, ki stoji na pragu. „Beži, beži!“ — Mekeke! zamekeče koza, ko zagleda gospodinjo. „Nič hudega ni,“ pravi smejoča se žena, „naša koza liska je tukaj.“ — Ta pokušnja je bila draga; morda bi ne škodilo, ko bi večkrat tak strah pregnal viničarje-pivec iz kleti, posebno zvečer.

(**Dobro ga je splačal.**) Friderik VII., kralj danski, bil je s svojimi podložniki posebno prijazen. Nekdaj na potu, tedaj še prestolonaslednik, zagleda pred graščino stati kmeta z vozom, bilo je zjutraj ob osmih. „Koga ste pripeljali, oče?“ vpraša ga kralj. „Majorja iz našega kraja, ker je postava taka, da moramo oficirje po vrsti zastonj voziti, ako hodijo po opravkih.“ „Prav storite“, odvrne kralj; „vaša zvestoba me veseli.“ In kralj stisne kmetu v roke denar. Zvečer ob osmih se vrne kralj zopet memo graščine in kmet z vozom še vedno čaka. „Kaj še vedno čakate?“ ga vpraša princ. „Še vedno, gospôda se imajo dobro na gorkem in pozabijo; da kmet prezeba na mrazu“, odgovori voznik. „Tu imaš še nekaj denarja in vozi domu, čakal si dovolj.“ Kmalu, ko se voznik odpelje, pride major iz grada in se strašno razjezi, ko zvé, da ga je kmet pustil na cedilu; nevoljen ostane čez noč v gradu. Na vse zgodaj prihiti v grad princêv adjutant in povabi majorja k princu. Major čaka dve uri, pa princ še ni vstal iz postelje. Ob dvanajstih se bliža kosilo in major, ki je še vedno čakal, misli: „Gotovo me misli princ povabiti na kosilo, zato čaka; a kosilo

mine, južina mine, princa od nikoder ni in major mora še vedno čakati. Zvečer ob osmih še le, ko je že čakal dvanajst ur, pokliče ga princ k sebi, se z njim prijazno razgovarja, ga sprašuje, kako se ima itd. Majorju se čudno zdi, zakaj ga je poklical in ga zato vpraša po vzroku. „O, pravi princ, nič posebnega ni; samo povedati sem vam hotel, da sem jaz vozniku, ki vas je dvanajst ur čakal pred grajščino, rekel, da naj gre domu; seveda mu zato ne smete nobenih sitnosti napravljati!“ Major se je hotel opravičevati, a princ ga zavrne rekoč: „Gospod major, kmet je tudi človek, kakor smo mi, in zato z njim ravnajte, kakor se človeku spodobi. Z Bogom!“ In vojak je odšel z dobrim naukom in dolgim nosom.

(Zlate gosi.) V Argavu na Švicarskem ima neki posestnik mlin na vodi Wigger; v pritokih te vode so nekda med peskom iskali tudi zlata; to delo so ustavili, ker se ni splačevalo. Nedavno pa je naš mlinar zaklal eno izmed gosi in najdel v želodčku drobno rumenkasto rudo; zdelo se mu je, da je zlata. Zakolje še drugo ter tudi pri tej najde tak košček. Mlinar nese oboje k zlatarju, kateri mu potrdi, da je to res zlata ruda. Zdaj pa je mlinar v zadregi: ali naj bi gosi poklal, ali jih pustil, da bi mu še več zlata nabrale v vodi.

(Hudobnež jo je skupil.) V Kazanu v severni Ameriki so imeli lansko leto čudno tožbo. Morilec je bil star 11 let, edina priča je bila 5letna sestra morilčeva in umorjeni je bil 40letni, zelo močni kmet. Ta kmet je bil silno hudoben. Ko je namreč nekega dne šel oče omenjenih otrok v mesto na semenj, obleče se v kozjo kožo in skozi okno po vseh štirih prikobaca v sosedovo hišo, kjer sta bila brat in sestra sama doma. Oba prestrašeno odskočita v kót. Pošast leze za njima in z zamolklim glasom tuli: Denar sem, če ne vaju požrem! Deček tresoč se pokaže na vrata v klet. Zver se hitro obrne ter stopa po stopnjicah doli v klet. Deček precej zagrabi za puško ter ustrelji za strahom. Puška počí, v kleti čuje se ropot, kakor bi se bilo nekaj prevalilo in vse je bilo tiho. Otroka zapahmeta hišna vrata, ter jih škropita z blagoslovljeno vodo, da bi hudoba ne mogel zopet nazaj v hišo, gresta za peč in v silnem strahu pričakujeta očeta s semnja domov. Čez šest ur pride oče in ko mu povesta svoj strah, gre v klet in najde na dnu stopnjic ne hudobo, ampak ko odgrne kozjo kožo z glave, svojega hudobnega soseda mrtvega z zlomljenim vratom. — Če takrat ta hudobnež še ni bil hudoba, ko je otroke strašil, bil je v družbi hudobnih skoro gotovo takrat, ko ga je oče našel mrtvega. — Le poštenje velja!

Prilagodna številka „DOMOLJUBA“ izide dne 19. junija.

Tržne cene v Ljubljani

dné 5. junija.

	gl.	kr.		gl.	kr.
Pšenica, hktl.	6	—	Špeh povojen, kgr.	—	68
Rež,	4	66	Surovo maslo,	—	76
Ječmen,	4	66	Jajce, jedno	—	12
Oves,	2	83	Mleko, liter	—	7
Ajda,	4	83	Goveje meso, kgr.	—	54
Proso,	5	—	Teločje	—	48
Koruz,	5	—	Svinjsko	—	50
Krompir,	3	—	Koštrunovo	—	32
Leča,	12	—	Pišanec	—	60
Grah,	13	—	Golob	—	20
Pižol,	11	—	Seno, 100 kgr.	2	23
Maslo, kgr.	—	84	Slama,	2	32
Mast,	—	70	Drva trda, 4 mtr.	6	30
Špeh svež,	—	56	„ mebka, „	4	25

Ravnokar je izšla in se dobiva v „**Katoliški Bukvarni**“ v Ljubljani knjižica z naslovom:

Duhovna lekarna

za vse,

ki hočejo večno živeti.

Nemški spisal

dr. Ernest M. Müller, škof linški.

Poslovenil Fr. Zbašnik, župnik.

Da spoznajo Slovenci vrednost te knjižice, naj bode omenjeno, da je bil drugi natis, prirejen v nemškem jeziku v 4500 iztisih, razprodan v teku šestih mesecev. Pred nekoliko tedni izšel je že tretji natis.

Cena 20 kr., po pošti 2 kr. več.

Gosp. G. PICCOLI-ju,

lekarnarju v Ljubljani.

Vinice na Dolenskem, dné 12. jan. 1889.

Blagoville mi pošliti dvanajst steklene Vase esence za žlodec.

Pohvalno omenjam, da je bila raba lani poslanih 36 steklenic izvrstna. Bolniki raznih vrst so vizirali esenco z najboljšim uspehom. Neka bolnica je bila že za smrt bolna, vsi so mislili, da mora v malo urah umreti; toda komaj je zavžila nekoliko kapljice esence, je že okrevala in čez nekoliko ur popochnona ozdravela. — med tem, da je bila poprej več dni že skoraj na smrti postojl. Esenca se todaj zaradi njenega izvrstnega vpliva sama najbolje priporočuje.

Z oddanim spoznavanjem

Jurij König, župnik

**Zelo
koristne
in jako
praktične**

za vse stanove itd. itd. so sledeče stvari: blagajnice varne proti ognju in vlom, kasete, gepli, mlatilnice in rezilnice krme, vinske in sadne stiskalnice, grozdni obirači, trijeri in čistilnice, ročni mlini in mlini za debelo moko, sesalke, plugi, kopirne stiskalnice, stroji za rezanje mesa in za vrtanje, stroj za ropkanje turšice in stroji za rezanje repe, dalje šivalni stroji, otročji vozovi, perilni in ovijalni stroji (patent Strakosch & Boner) itd. itd.

Te in druge predmete najboljšega izdelka ima vedno po jako nizkih tovarniških cenah v največji izberbi v zalogi

Fran Detter v Ljubljani

nasproti železnemu mostu, Stari trg št. 1.

(8-2)

Katoliška Tiskarna

v Ljubljani, Valvazorjev Trg št. 5

se priporoča preč. duhovščini, društvom, trgovcem, občinskim uradom in slav. občinstvu za vsakovrstna v tiskarsko stroko spadajoča naročila.

50% prihranitev goriva (jamčeno).

Izključno c. kr. privilegovane

lončene peči

z združeno zračno kurjavo

patent Lerch & Seidl,

elegantne in po ceni, kakor vse vrste peči s slepicami, od najpreprostejših do najelegantnejših, priporoča najstarša in največja

**tovarna za peči in lončene izdelke
na Kranjskem**

Avgust Drelse

v Ljubljani.

(41-9)

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

Pri razstavah mnogokrat odlikovan.

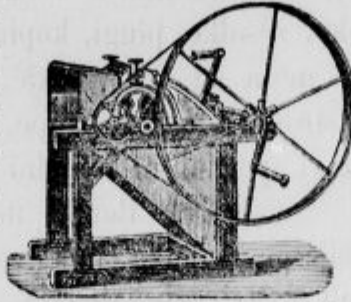
Loterijske srečke.

Trst	1. junija:	29,	77,	39,	49,	51.
Linc	1. junija:	59,	60,	86,	71,	2.
Gradee	25. maja:	56,	65,	34,	36,	27.
Dunaj	25. maja:	33,	80,	57,	31,	11.
Brno	29. maja:	13,	40,	90,	56,	51.
Praga	5. junija:	73,	30,	1,	83,	53.

Vsi stroji za kmetijstvo in vinorejo!

Stiskalnice in mlini za olive,
vinske in sadne stiskalnice,
mlini za grozdje in sadje

najnovejša sestava
v raznih velikostih.

Mlatilnice, čistilnice in vitala. stroji
za ropkanje tursice, sejalniki, orala
itd. itd. Sušilne priprave za sadje
in sočivje.

Škoporeznice v največji izbiri prodaja iz-
vrstno izdelane in po tovarniških cenah

IG. HELLER, Dunaj,
Praterstrasse 72

Katalogi in vsako pojasnilo na zahte-
vanje gratis in franko.

Razprodajalcem najugodnejši pogoji.

(10—8)

➔ Sposobni zastopniki se iščejo ter dobro plačajo. ➔

Priznana priporočljive

molitvenike

v raznih vezih primerne za birman-
ska darila priporočila

„Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Diseldorfske oljnat
barve v tubah.

Akvarelne barve
moke in suhe.

ADOLF HAUPTMANN,

prva kranjska tovarna

➔ oljnatih barv, firneža in laka ➔

(6)

Ljubljani.

Pisarna in zaloga: Šolski drevored 6 (semeniščno poslopje).
Filijala: Slonove ulice 10-12

Specijaliteta: Firnež iz kranjskega
lanenega olja.

preporočila slikarjem, dijakom, stavbenim in pohištvenim mi-
zarjem, likarjem kakor sploh p. n. občinstvu svoje priznane izvrstne
izdelke ter pošilja na zahtevanje cenilnike zastoj in franko.

Oljnat barve v ploščevinastih pušicah le najboljše vrste, posebno
pripravne za razprodajalce, po znižanih cenah; v dežah od 25 klg.
naprej primerno ceneje.

Perstene, mineralne
in kemične barve.

Kupovalcem večjih množin
prednostne cene.

Vse vrste slikarskih in
likarskih čopičev in
slikarske patrone.

Specijaliteta: Ultramarinmodra in
zeleni barva.

Na najnovejši in najboljši način
umetne
zobe in zobovja

ustavlja brez vsakih bolečin ter opravlja
plombovanja in vse zobne operacije. — od-
stranjuje zobne bolečine z usmrtenjem živa

zobozdravnik A. Paichel,
poleg Hradeckega (čevljarskega) mostu,
I. nadstropje. (12)

Brata Eberl,

izdelovalca oljnatih barv, firnežev, lakov
in napsov.

Pleskarska obrt za stavbe in meblje.
Ljubljana,

za Franciškansko cerkvijo v g. J. Vilharja hiši št. 4.
preporočata prečast duhovščini in p. n. občinstvu vse
v njih stroko spadajoče delo v mestu in na deželi kot
znano realno fino delo in najnižje cene.

Posebno priporočilne za prekupee so oljnat barve
v ploščevinastih pušicah (Blehbüchsen) v domačem
lanenem oljnatem firneži najfineje naribane in boljše
nego vse te vrste v prodajalnah. (11)

➔ Cenike na zahtevanje. ➔